
Dokument zasedanja

B9-0166/2024

8.3.2024

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o tesnejših vezeh med EU in Armenijo ter nujno potrebnem mirovnem sporazumu med Azerbajdžanom in Armenijo (2024/2580(RSP))

Nathalie Loiseau, Petras Auštrevičius, Fabio Massimo Castaldo, Bernard Guetta, Karen Melchior, Dragoș Pîslaru, María Soraya Rodríguez Ramos, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
v imenu skupine Renew

B9-0166/2024

Resolucija Evropskega parlamenta o tesnejših vezeh med EU in Armenijo ter nujno potrebnem mirovnem sporazumu med Azerbajdžanom in Armenijo (2024/2580(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Armeniji in Azerbajdžanu ter razmerah v Gorskem Karabahu,
  - ob upoštevanju Celovitega in okrepljenega sporazuma o partnerstvu med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Armenijo na drugi strani¹ (v nadaljnjem besedilu: sporazum CEPA med EU in Armenijo), ki je začel v celoti veljati 1. marca 2021,
  - ob upoštevanju izjave visokega predstavnika Unije za zunanjo in varnostno politiko z dne 21. septembra 2023 o dogodkih v Gorskem Karabahu in izjave uradne govorkerice Evropske službe za zunanje delovanje z dne 29. septembra 2023 o razselitvi ljudi iz Gorskega Karabaha,
  - ob upoštevanju izjave visokega predstavnika z dne 4. oktobra 2023 o ratifikaciji Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča s strani Armenije,
  - ob upoštevanju skupne izjave urada predsednika Republike Azerbajdžan in urada predsednika vlade Republike Armenije z dne 7. decembra 2023,
  - ob upoštevanju izjave po srečanju med azerbajdžanskim predsednikom Ilhamom Alijevom, armenskim predsednikom vlade Nikolom Pašinjanom, francoskim predsednikom Emmanuelom Macronom in predsednikom Evropskega sveta Charlesom Michelom 6. oktobra 2022 v Pragi,
  - ob upoštevanju Ustanovne listine Združenih narodov, Helsinške sklepne listine in deklaracije iz Alma-Ate z dne 21. decembra 1991,
  - ob upoštevanju skupnega delovnega dokumenta služb z dne 9. februarja 2024 z naslovom Poročilo o izvajanju partnerstva z Armenijo (SWD(2024)0041),
  - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker je Armenija v zadnjih letih doživela pomembne politične spremembe, saj je vlada zavezana tako zagotavljanju delovanja demokratičnih institucij kot tudi uporabi sporazuma CEPA med EU in Armenijo kot načrta za reforme, s katerimi se bo država kljub velikim izzivom posodobila;
- B. ker imata EU in Armenija skupni interes in sta zavezani krepitvi in poglobitvi odnosov na podlagi skupnih vrednot;

---

¹ UL L 23, 26.1.2018, str. 4.

- C. ker je armenska vlada večkrat izrazila, da je približevanje EU v njenem interesu; ker je Evropski svet podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter Komisiji v odgovor naročil, naj preučita načine za okrepitev vseh vidikov odnosov med EU in Armenijo;
- D. ker se je Partnerski svet EU-Armenija petič sestal 13. februarja 2024 in se dogovoril o novi partnerski agendi EU-Armenija, v kateri so določene ambicioznejše skupne prednostne naloge v zvezi s sodelovanjem na vseh področjih;
- E. ker je v nedavno objavljenem poročilu o izvajanju partnerstva opisan napredek, ki ga je Armenija dosegla pri izvajanju sporazuma CEPA, tudi v zvezi z reformo pravosodja, bojem proti korupciji, ustanovitvijo ministrstva za notranje zadeve in reformo policijske službe v Armeniji ob podpori EU;
- F. ker EU ostaja ključna partnerica pri reformah in največja donatorica pomoči v Armeniji;
- G. ker Armenija v okviru gospodarskega in naložbenega načrta za vzhodno partnerstvo dosegla dobre rezultate, saj so bile naložbe v višini skoraj 500 milijonov EUR že mobilizirane v sektorjih, ki vključujejo vse od podpore malim in srednjim podjetjem pa do izobraževanja;
- H. ker je Azerbajdžan septembra 2023 po devetih mesecih nezakonite blokade nasilno zasedel ozemlje Gorskega Karabaha, zaradi česar je moralo 100.000 Armencev pobegniti v Armenijo; ker je EU zagotovila humanitarno pomoč ljudem, razseljenim iz Gorskega Karabaha, in nedavno napovedala dodatnih 5,5 milijona EUR humanitarne pomoči; ker je samooklicana republika Arcah prenehala obstajati 1. januarja 2024, potem ko so se njeni organi pod prisilo dogovorili o njeni razpustitvi;
- I. ker so v Azerbajdžanu še vedno zaprti številni armenski vojaki in civilisti, vključno s člani vlade nekdanje samooklicane republike Arcah; ker obstajajo dokazi o uničenju armenske kulturne dediščine in skruitvi armenskih pokopališč, ki ju je v Gorskem Karabahu zakrivil Azerbajdžan;
- J. ker so Armenci iz Gorskega Karabaha zaradi bega pred azerbajdžansko vojsko izgubili svojo lastnino in osebne predmete in jim jih od takrat še ni uspelo ponovno pridobiti;
- K. ker je EU februarja 2023 v Armenijo napotila misijo Evropske unije (EUMA) z mandatom do februarja 2025; ker je misija zadolžena zlasti za opazovanje razvoja dogodkov na armensko-azerbajdžanski meji, vendar ga lahko izvaja le na armenski strani, saj je Azerbajdžan zavrnil napotitev misije na svoje ozemlje, čeprav je misija izključno civilna in neoborožena; ker je misija tarča dezinformacij azerbajdžanskih oblasti in medijev pod vladnim nadzorom; ker se je Svet EU za zunanje zadeve decembra 2023 dogovoril o povečanju prisotnosti misije na terenu, in sicer s 138 na 209 uslužbencev;
- L. ker sta Armenija in Azerbajdžan začela pogajanja o mirovni pogodbi med državama, normalizaciji odnosov in razmejitvi meja pred vojaško zasedbo Gorskega Karabaha s strani Azerbajdžana in po njej, kar je bilo v nasprotju z madridskimi načeli iz leta 2009 o priznavanju ozemeljske celovitosti, spoštovanju samoodločbe in odpovedi uporabi sile; ker Armenija v znak dobre volje ni nasprotovala organizaciji konference COP29 v

Bakuju;

- M. ker je 17. februarja 2024 v Münchnu potekalo srečanje med azerbajdžanskim predsednikom Ilhamom Alijevom in armenskim predsednikom vlade Nikolom Pašinjanom, ki ga je gostil nemški kancler Olaf Scholz in ki je privedlo do načrtovanja dodatnih korakov v mirovnih pogajanjih;
- N. ker obe strani kljub temu še nista dosegli mirovnega sporazuma in se ne strinjata o številnih vprašanjih, vključno z odprtjem prometnih povezav ter razmejitvijo meja; ker Azerbajdžan zahteva koridor prek Armenije, ki bo povezoval Azerbajdžan z njegovo eksklavo Nahičevan in ki naj bi ga nadzorovale ruske mejne čete v odsotnosti armenskih carinskih ali mejnih kontrol, s čimer se ne upošteva suverenosti Armenije; ker predlog Armenije „Crossroads of Peace“ (Razpotja miru) vključuje povezave med Azerbajdžanom in Nahičevanom ter armenske mejne in carinske kontrole;
- O. ker so varnostne razmere medtem še vedno napete, kar dokazuje incident v armenski južni provinci Sjunik, ko so 13. februarja 2024 pod azerbajdžanskimi strelji padli štirje armenski vojaki, eden pa je bil ranjen; ker je 15. februarja 2024 armenski predsednik vlade Nikol Pašinjan izrazil zaskrbljenost zaradi načrtovanih vojaških ukrepov Azerbajdžana, s katerimi se želi konflikt zaostri, kar pa lahko povzroči pravo vojno;
- P. ker azerbajdžansko vodstvo še naprej daje iredentistične izjave v zvezi s suverenim ozemljem Armenije; ker je azerbajdžanska vojska od maja 2021 kljub predhodnim zavezam in potekajočim mirovnim pogajanjem večkrat zasedla različne dele suverena ozemlja Armenije v velikosti 170 km²; ker se ne želi umakniti, pri čemer kot utemeljitev navaja, da meje niso razmejene;
- Q. ker poskusi destabilizacije Armenije, ki izvirajo iz Rusije, potekajo že več let; ker je armenska vlada naredila pogumne korake, kot je zamrznitev udeležbe Armenije v Organizaciji pogodbe o kolektivni varnosti in pridružitve Rinskemu statutu Mednarodnega kazenskega sodišča; ker so številni Armenci v Erevanu protestirali v spomin na Alekseja Navalnega;
- R. ker se je Francija odločila, da bo povečala svojo podporo Armeniji, tako da ji bo zagotovila vojaško pomoč, da bi Armenija lahko reformirala svojo vojsko in odvrnila nove poskuse vojaške agresije nad njenim mednarodno priznanim ozemljem;
- S. ker je Armenija večkrat zaprosila EU, naj državo vključi med upravičenke do evropskega mirovnega instrumenta;
- T. ker je EU zavezana spodbujanju varne, stabilne, mirne in uspešne regije Južnega Kavkaza v korist vseh ljudi, ki živijo v regiji;
- 1. toplo pozdravlja in spodbuja novo dinamiko odnosov med EU in Armenijo; poziva k doslednemu izvajanju nedavno dogovorjene agende za partnerstvo med EU in Armenijo, pri čemer poudarja, da si je treba dejavno prizadevati za uresničevanje ambicioznih skupnih prednostnih nalog sodelovanja; meni, da je trdno partnerstvo med EU in Armenijo logična posledica odločitve Armenije za demokracijo, pravno državo, boj proti korupciji in spoštovanje mednarodnega reda, ki temelji na pravilih;

2. pozdravlja zavezanost Armenije k izvajanju sporazuma CEPA in napredek, ki ga je Armenija dosegla pri izvajanju časovnega načrta iz tega sporazuma; pozdravlja, da armenska vlada priznava sporazum CEPA kot strateški načrt za ključne reforme v Armeniji; izreka pohvalo Armeniji, ker je v zadnjih letih izvedla pomembne reforme in proces demokratizacije in s tem v regiji prevzela vodilno vlogo v prizadevanjih za demokracijo in boju proti korupciji v regiji; poziva Partnerski svet EU-Armenija, naj še naprej tesno sodeluje pri pospeševanju tekočih in prihodnjih reform v Armeniji;
3. podpira stalna prizadevanja Armenije za izvajanje reform in krepitev demokracije, pravne države in dobrega upravljanja; poziva Armenijo, naj pri tem še naprej sodeluje z EU, slednjo pa poziva, naj poveča podporo na teh področjih, zlasti tehnično podporo in izmenjavo strokovnega znanja; spodbuja dejavno sodelovanje države v politiki vzhodnega partnerstva kot sredstvu za spodbujanje dobrih sosedskih odnosov na južnem Kavkazu;
4. ceni podporo, ki jo je Armenija izrazila državam kandidatkam za članstvo v EU, kot so Ukrajina, Republika Moldavija in Gruzija; meni, da bi se lahko, če bi bila Armenija za to zainteresirana, vzpostavili pogoji za preobrazbo odnosov med EU in Armenijo, če se bodo še naprej dosledno izvajale reforme in tako utrjevala demokracija in pravna država;
5. poziva EU in njene države članice, naj priznajo napredek Armenije v zadnjih letih pri izvajanju sporazumov o poenostavitvi vizumskih postopkov in ponovnem sprejemu in naj z Armenijo začnejo dialog o liberalizaciji vizumskega režima, da bi podprle medosebne stike in utrdile dvostranske vezi;
6. ugotavlja, da se v zadnjih desetih letih obseg dvostranske trgovine med Armenijo in EU povečuje; spodbuja Armenijo, EU in njene države članice ter evropska podjetja in vlagatelje, naj sprejmejo potrebne ukrepe za nadaljnjo krepitev gospodarskih in trgovinskih odnosov; pozdravlja uspeh gospodarskega in naložbenega načrta ter spodbuja EU in Armenijo, naj še naprej spodbujata javne in zasebne naložbe v podporo trajnostnemu razvoju v Armeniji;
7. poudarja pomembno vlogo civilne družbe pri oblikovanju in izvajanju ključnih reform; poziva armensko vlado, naj še tesneje sodeluje z organizacijami civilne družbe; poziva delegacijo EU v Armeniji in predstavništva držav članic v Armeniji, naj bolj podprejo delo civilne družbe in zagovornikov človekovih pravic;
8. je zaskrbljen zaradi nenehnega ruskega vmešavanja, vključno z dezinformacijskimi kampanjami v Armeniji, ki so usmerjene proti armenskim oblastem, EU in njenim državam članicam; poziva EU in njene države članice, naj sodelujejo z armenskimi oblastmi v boju proti tujemu zlonamernemu vmešavanju, vključno z dezinformacijami;
9. izreka pohvalo delu civilne misije Evropske unije v Armeniji; pozdravlja pripravljenost Armenije, da je tej misiji omogočila delovanje na svojem ozemlju; je seznanjen, da Azerbajdžan še vedno vztrajno zavrača prisotnost misije EU na svoji strani meje in da nenehno blati misijo Evropske unije v Armeniji (EUMA); obžaluje, da so ruski mejni policisti, nameščeni v Armeniji, EUMA onemogočili vstop v vas Nerkin Hand, kjer so bili nedavno ubiti štirje armenski vojaki; poziva EU in njene države članice, naj še okrepijo mandat EUMA, povečajo njeno velikost in podaljšajo njeno trajanje;

10. obsoja podžigajočo retoriko azerbajdžanskih uradnikov proti EU, njenim državam članicam, EUMA in armenskim oblastem; pričakuje, da bodo v takih primerih EU in njene države članice azerbajdžanske veleposlanike poklicale na zagovor, saj njihove ponavljajoče se izjave diplomatsko niso sprejemljive; odločno obsoja nedavne poskuse Azerbajdžana, da bi se vmešaval v nacionalno politiko nekaterih držav članic EU;
11. poziva EU, naj ugodi prošnji Armenije za pomoč prek evropskega mirovnega instrumenta in podpre armensko vojsko; pozdravlja ukrepe, ki jih je sprejela Francija za podporo vojaški obrambi Armenije, in poziva države članice, naj razmislijo o podobnih pobudah;
12. poziva EU in njene države članice, naj znatno povečajo humanitarno in finančno pomoč Armeniji, ki gosti več deset tisoč beguncev iz Gorskega Karabaha; pozdravlja dodatnih 5,5 milijona EUR humanitarne pomoči, ki jo je prispevala EU; ponovno poziva EU, naj pomaga vzpostaviti in financirati štipendije za učence in študente, ki so prišli iz Gorskega Karabaha;
13. spodbuja Armenijo in Azerbajdžan, naj naredita nadaljnje konstruktivne korake v pogajanjih in čim prej podpišeta celovit mirovni sporazum, ki bo temeljil na priznavanju suverenosti, ozemeljske celovitosti in neuporabe sile; spodbuja in podpira nadaljnji napredek pri delu azerbajdžanskih in armenskih komisij za določitev meja in zaključek tega procesa; poziva obe strani, naj si skupaj prizadevata za dokončno čiščenje min;
14. ponovno izraža podporo suverenosti in ozemeljski celovitosti Azerbajdžana in Armenije; znova poudarja svojo zahtevo po umiku azerbajdžanskih vojakov s celotnega suverenega ozemlja Armenije; zavrača iredentistične in podžigajoče izjave azerbajdžanskih uradnikov in je zaradi njih zelo zaskrbljen, saj ogrožajo ozemeljsko celovitost in suverenost Armenije; poziva Azerbajdžan, naj ponovno potrdi svojo nedvoumno zavezanost armenski ozemeljski celovitosti;
15. meni, da bi morala EU nemudoma sprejeti ciljno usmerjene sankcije proti azerbajdžanskim odločevalcem, vključno s prepovedjo izdajanja vizumov, zamrznitvijo sredstev in ponovnim razmislekom o uvozu plina iz Azerbajdžana, če Azerbajdžan ne bo osvobodil armenskega ozemlja ali bo ponovno izvajal vojaške ukrepe proti Armeniji;
16. poziva Turčijo, Pakistan in druge azerbajdžanske zaveznice, naj ne podžigajo agresivnega vedenja iz Bakuja in naj uporabijo svoj vpliv za hiter zaključek mirovnih pogajanj;
17. odločno nasprotuje tonu nekaterih nedavnih izjav voditeljev Komisije in Evropskega sveta, ki so azerbajdžanskemu predsedniku Alijevu čestitali za ponovno izvolitev, pri čemer niso omenili, da v Azerbajdžanu ni demokracije, Azerbajdžan pa so zavajajoče opredelili za zanesljivega partnerja; potrjuje, da te izjave ne odražajo stališča Evropske unije in da nikoli ne bi smele biti niti podane, glede na to, da je Azerbajdžan zagrešil etnično čiščenje v Gorskem Karabahu;
18. poziva Azerbajdžan, naj izpusti vse prebivalce Gorskega Karabaha, aretirane po 19. septembru 2023, vključno z nekdanjimi uradniki iz regije in vsemi drugimi, ki so bili aretirani pred 19. septembrom 2023 in po njem, ter vsemi drugimi armenskimi vojnimi ujetniki, in se glede njih zaveže k splošni amnestiji;

19. izraža globoko zaskrbljenost glede ohranitve kulturne, verske in zgodovinske dediščine v Gorskem Karabahu po množičnem izseljevanju tamkajšnjih Armencev; poziva Azerbajdžan, naj se vzdrži nadaljnjega uničevanja ali spreminjanja izvora kulturne, verske ali zgodovinske dediščine v regiji in si namesto tega prizadeva za ohranjanje, zaščito in spodbujanje te bogate raznolikosti v skladu s standardi Unesca, odloki Meddržavnega sodišča z dne 7. decembra 2021 in svojimi mednarodnimi zavezami; poziva Unesco, naj takoj ukrepa za ohranitev in zaščito ogrožene armenske kulturne dediščine v Gorskem Karabahu; poziva k okrepitvi sodelovanja med Armenijo in EU pri spremljanju sistematičnega uničevanja armenske kulturne dediščine (cerkva, samostanov, pokopališč, spomenikov, palač itd.) s strani Azerbajdžana, zlasti s sodelovanjem Satelitskega centra EU;
20. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi, Svetu Evrope ter predsednikoma, vladama in parlamentoma Armenije in Azerbajdžana.